

Dansk Handicap Forbund
– et liv med lige muligheder

Rundspørge om merudgiftsdækning

Rapport

Denne rapport opsummerer resultaterne fra Dansk Handicap Forbunds rundspørge om merudgiftsdækning, som er gennemført i april 2019. Rundspørgen undersøger tendenser inden for området for merudgiftsdækning (SEL § 100) for personer med bevægelseshandicap.

Social- og arbejdsmarkedspolitisk udvalg, juni 2019

Forord

Dansk Handicap Forbund og RYK (specialkredsen for rygmarvsskadede i Danmark) har igennem den seneste tid konstateret, at flere og flere medlemmer pludselig falder ud af personkredsen for merudgiftsdækning efter Servicelovens § 100 – ofte fordi kommunerne vurderer, at deres funktionsnedsættelse ikke har indgribende karakter i hverdagen. Mange af disse afgørelser er efterfølgende blåstemplet af Ankestyrelsen.

Merudgiftsbestemmelsen er en central kerne i den handicapkompenserende lovgivning. For mennesker med handicap er der en række merudgifter, som gør, at det er dyrere at leve, end det er for andre borgere, fordi handicappet medfører en række merudgifter. Det kan være udgifter til medicin, behov for specialsyet tøj, transport og øget forbrug af varme, plejeprodukter, mv. Merudgifterne forsvinder ikke af, at man dømmes ude af personkredsen, og derfor er det bekymrende, at flere og flere falder ud. Resultatet er, at deres privatøkonomi belastes betydeligt.

For at dokumentere udbredelsen af denne tendens har Dansk Handicap Forbund i april 2019 foretaget en rundspørge om merudgiftsdækning blandt personer med bevægelseshandicap. 282 personer har besvaret undersøgelsen, og resultatet viser tydeligt, at der er mange eksempler på medlemmer, som er ramt af problemstillingen. Det kalder på en politisk stillingtagen til merudgiftsbestemmelsen, og hvordan vi som samfund vil hjælpe de mennesker, som pludseligt er faldet ud af personkredsen eller fået forringet deres merudgiftsdækning.

Social- og arbejdsmarkedspolitisk udvalg, juni 2019

Susanne Olsen, landsformand, og

Inger Steen Møller, formand, social- og arbejdsmarkedspolitisk udvalg

For information om Dansk Handicap Forbunds politik på området:
Jeppe S. Kerckhoffs, afdelingschef, jeppe@danskhandicapforbund.dk

For spørgsmål til undersøgelsesdesign og afrapportering:
Line Nykjær Johansen, projekt- og kommunikationsmedarbejder,
line@danskhandicapforbund.dk

Hvad er merudgifts- dækning?

Efter Servicelovens § 100 kan en borger få nødvendige merudgifter til den daglige livsførelse dækket, hvis vedkommende har en varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Det er ikke lidelsen eller diagnosen, der berettiger til hjælp, men din nedsatte funktionsevne, der skal vurderes og hvordan man fungerer i dagligdagen. Der kan ydes hjælp til alle typer af nødvendige merudgifter, som er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Merudgifter kan omfatte både løbende udgifter, såvel som enkeltudgifter og dækkes uafhængigt af indkomst. Merudgiftsydelsen udbetales månedsvis forud.

Kommunen skal løbende følge op på, om den udmålte ydelse dækker over de konkrete behov og om den pågældende opfylder betingelserne for tilskud. Vurderer kommunen at en borger ikke længere opfylder betingelserne, skal der træffes formel afgørelse om dette.

Læs mere om merudgiftsdækning hos DUKH:

<https://www.dukh.dk/viden-selvhaelp/vokseomradet/merudgifter-til-voksne/guide-til-merudgifter-til-voksne>

Hovedresultater

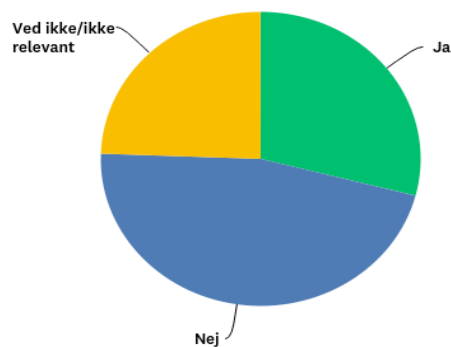
- 133 personer, eller 61 % af respondenterne, har oplevet at få frakendt merudgiftsdækning. Heraf svarer 63 personer (29 %), at frakendelsen skyldes, at de ikke længere vurderes til at være en del af personkredsen, og 70 personer (32 %) fordi merudgifterne ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen. Hovedparten har oplevet, at denne frakendelse er sket mellem 2015 og dags dato, hvor majoriteten (98 personer eller 46 %) har oplevet frakendelse af merudgiftsdækning inden for de seneste år, dvs. fra 2018 til dags dato (april 2019).
- I samme periode har 59% (116 personer) oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning, og hele 82 % (131 personer) har oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning fra 2015 frem til dags dato (april 2019). Størstedelen (46 % eller 61 personer) har oplevet en nedsættelse på under 500 til 1.000 kr., og 10 % (13 personer) har oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning med over 5.000 kr.
- Ser man udelukkende på diagnoser, er der flest respondenter med muskelsvind (58 %), der har fået frakendt deres merudgiftsdækning, fordi de ikke længere blev vurderet til at være en del af personkredsen. Flest personer med hjerneskade (54 %) og gigt (50 %) har fået frakendt merudgiftsdækning, fordi udgifterne ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen. Ser man på nedsættelse af merudgiftsdækning, er der en mere ligelig fordeling på tværs af diagnoser. Der er dog ikke belæg for en direkte årsagssammenhæng mellem diagnose og frakendelse/nedsættelse af merudgiftsdækning.
- 36 % (78 personer) har påklaget afgørelsen om frakendelse af merudgiftsdækning til Ankestyrelsen. Af disse har 8 % (18 personer) fået medhold i sagen, mens 19 % (41 personer) angiver, at afgørelsen er stadfæstet. 16 % (34 personer) af dem, der har påklaget afgørelsen, har fået hjemsendt sagen til fornyet behandling.

Resultater

Frakendelse af merudgifter

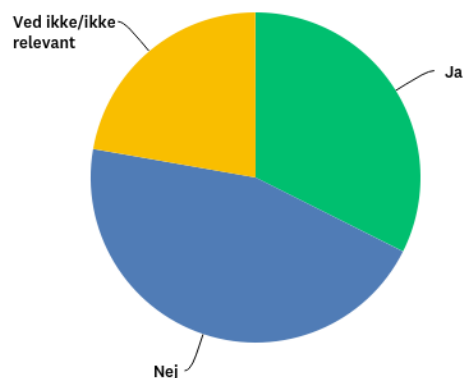
Ud af 217 besvarelser har 133 personer oplevet at få frakendt merudgiftsdækning. Det svarer til 61 % af respondenterne. Heraf har 63 personer (29 %) fået frakendt merudgiftsdækning, fordi de ikke længere vurderes til at være en del af personkredsen, og 70 personer (32 %) fordi merudgifterne ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen (jf. Figur 1 og 2).

Q5 Har du fået frakendt merudgiftsdækning, fordi du ikke længere vurderes til at være en del af personkredsen?

Figur 1: Andel, der har fået frakendt merudgiftsdækning, fordi de ikke længere vurderes at være en del af personkredsen. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

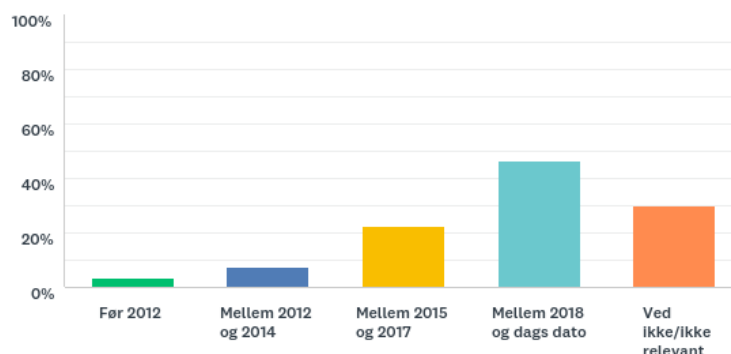
Q6 Har du fået frakendt merudgiftsdækning, fordi dine udgifter ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen?

Figur 2: Andel, der har fået frakendt merudgiftsdækning, fordi deres merudgifter ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Hovedparten af respondenterne har oplevet at få frakendt deres merudgiftsdækning mellem 2015 og dags dato (145 personer eller 68%) med særlig vægt på 2018 og frem til nu (98 personer eller 46%) (jf. Figur 3).

Q11 Hvornår har du oplevet denne frakendelse af merudgiftsdækning? (sæt gerne flere krydser)

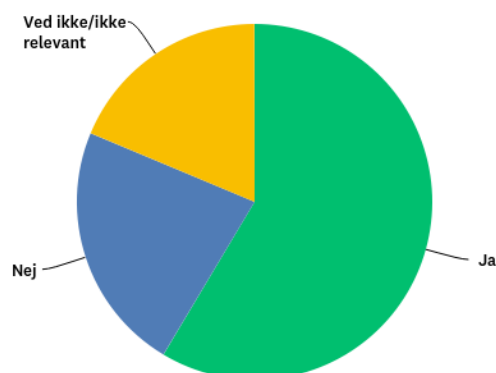

Figur 3: Tidspunkt for frakendelse af merudgiftsdækning. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Nedsættelse af merudgifter

116 personer (59% af respondenterne) har oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning fordi kommunen har indskrænket de udgifter kommunen vil medregne (jf. Figur 4).

Q12 Har du oplevet nedsættelse af dine merudgifter fordi kommunen har indskrænket de udgifter kommunen vil medregne?

Figur 4: Andel, der har oplevet nedsættelse af deres merudgiftsdækning, fordi kommunen har indskrænket de udgifter, de vil medregne. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

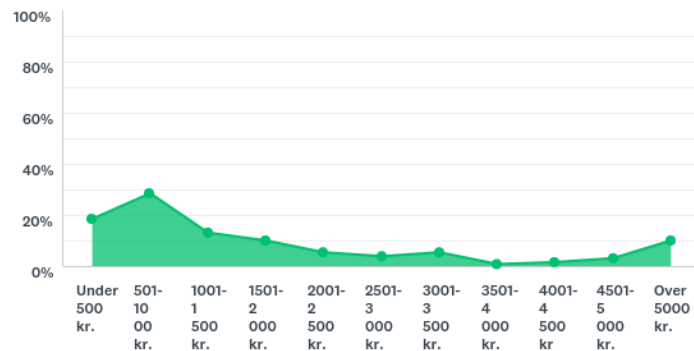
82% (131 personer) har oplevet nedsættelse af merudgiftsdækning mellem 2015 og dags dato, hvoraf 54% (86 personer) angiver at have oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning fra 2018 og frem.

Størstedelen af respondenterne, der har oplevet en nedsættelse af merudgiftsdækning, har fået en nedsættelse med under 500 kr. til 1.000 kr. (61 personer eller 46 %). 10 % (13 personer) har oplevet en nedsættelse af deres merudgiftsdækning med over 5.000 kr. (jf. Figur 5).

Rundspørge om merudgiftsdækning

Q13 Hvis ja, hvor stort et beløb er du blevet sat ned i merudgiftsdækning? (Du bedes runde op eller ned til nærmeste hele tal i kr.)

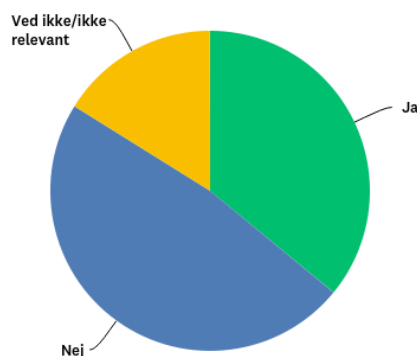
Figur 5: Størrelsen af merudgiftsnedsættelse (i kr.). Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Ser man specifikt på de forskellige diagnoser, der er adspurgt, ser det ud til, at der er flest med muskelsvind (58 %), der har fået frakendt merudgiftsdækning, fordi de ikke længere blev vurderet til at være en del af personkredsen, sammenlignet med fx para- og tetraplegi (34 %). For de respondenter, der har fået frakendt deres merudgiftsdækning, fordi udgifterne ikke blev vurderet til at ligge over bagatelgrænsen, er tendensen særligt udbredt blandt personer med hjerneskade (54 %) og gigtlidelse (50 %). Ser man på nedsættelse af merudgiftsdækning, er alle diagnoser inden for bevægelsehandicap repræsenteret, hvor særligt personer med muskelsvind (73 %), cerebral parese (70 %) og para- og tetraplegi (62 %) har oplevet en relativ nedsættelse. Disse resultater betyder dog ikke, at der nødvendigvis er en direkte årsagssammenhæng mellem diagnose og frakendelse/nedsættelse af merudgiftsdækning.

Ankesager

Respondenterne er blevet spurgt, hvorvidt de har påklaget afgørelsen om frakendelse af merudgiftsdækning til Ankestyrelsen. 36 % (78 personer) har påklaget afgørelsen om frakendelse af merudgiftsdækning til Ankestyrelsen, og 48 % (104 personer) har ikke (jf. Figur 6).

Q7 Har afgørelsen om frakendelse af merudgiftsdækning været påklaget til Ankestyrelsen?

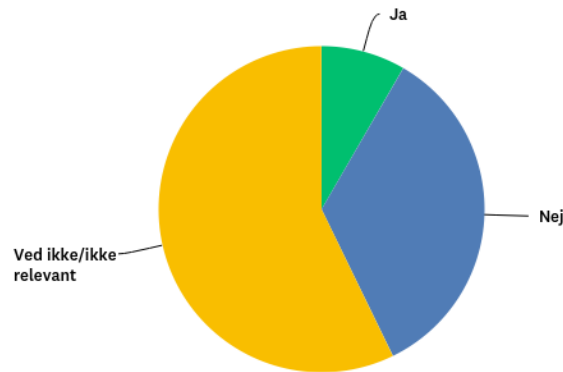
Figur 6: Andel, der har/ikke har påklaget afgørelse om frakendelse af merudgiftsdækning til Ankestyrelsen. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Rundspørge om merudgiftsdækning

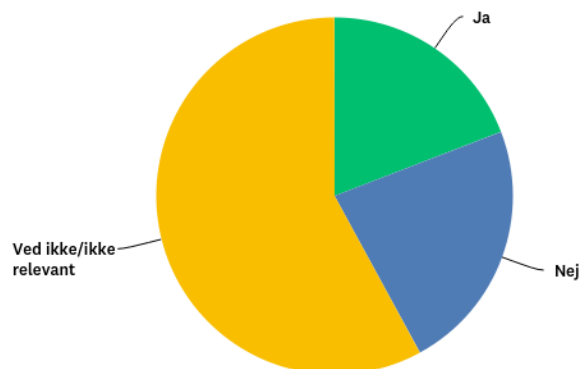
Af de 36 %, der har klaget til Ankestyrelsen om frakendelse af merudgiftsdækning, har 8 % (18 personer) fået medhold, mens 19 % (41 personer) angiver, at Ankestyrelsen har givet kommunen medhold, dvs. stadfæstet sagen (jf. Figur 7 og 8).

Q9 Har Ankestyrelsen givet dig medhold?

Figur 7: Andel, der har/ikke har fået medhold i ankesag. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Q8 Har Ankestyrelsen givet kommunen medhold?

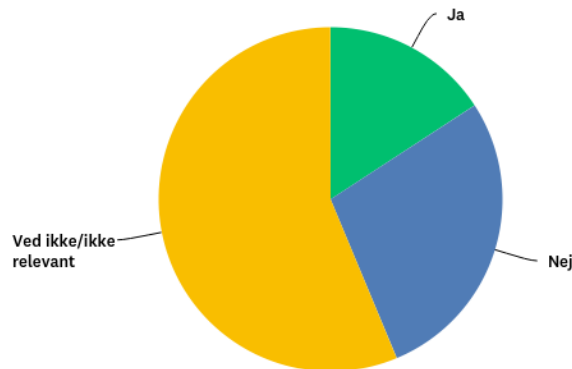

Figur 8: Andel, der angiver, at kommunen har fået medhold i ankesagen. Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Af de 36 %, der har påklaget afgørelsen til Ankestyrelsen, angiver 16 % (34 personer), at Ankestyrelsen har hjemsendt sagen til fornyet behandling, hvorimod 28 % (60 personer) angiver, at Ankestyrelsen ikke har hjemsendt sagen (jf. Figur 9).

Q10 Har Ankestyrelsen hjemsendt sagen til fornyet behandling?

Figur 9: Andel, der angiver, at Ankestyrelsen har hjemsendt sagen til fornyet behandling.
Kilde: Rundspørge om merudgiftsdækning, april 2019

Kort om undersøgelsen

Rundspørgen om merudgiftsdækning er gennemført som en kort anonym surveyundersøgelse blandt personer med bevægelseshandicap (defineret som cerebral parese, gigtlidelse, hjerneskade, muskelsvindlidelse, para- og tetraplegi, parkinson, polio, rykmarvsbrok og sclerose). Surveyen indeholdte 14 spørgsmål om tendenser på området for merudgiftsdækning (efter SEL § 100), herunder frakendelse, nedsættelse og ankesager. Rundspørgen er gennemført i april 2019, og resultaterne analyseret ved hjælp af SurveyMonkey. 282 personer har besvaret undersøgelsen.

Respondenternes demografiske karakteristika

Dette afsnit beskriver respondenternes demografiske karakteristika på køn, alder og handicap. Grundet stor geografisk spredning og en repræsentation mellem 1-4 % i de enkelte kommuner er det besluttet ikke at offentliggøre respondenternes geografi af risiko for at øge muligheden for identifikation.

Demografi

Køn	Mand = 41 %	Kvinde = 59 %
Alder	Under 18 år = 5 %	40-50 år = 23 %
	18-28 år = 15 %	51-61 år = 20 %
	29-39 år = 15 %	62-72 år = 16 %
		Over 72 år = 6 %
Handicap	Cerebral parese = 9 %	Parkinson = 0 %
	Gigtlidelse = 7 %	Polio = 1 %
	Hjerneskade = 7 %	Rykmarvsbrok = 9 %
	Muskelsvindlidelse = 6 %	Sclerose = 6 %
	Para- og tetraplegi = 18 %	Andet = 37 %